

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 72/20
V Luxemburgu 11. júna 2020

Rozsudok vo veci C-88/19
Alianța pentru combaterea abuzurilor/TM a i.

Prísna ochrana určitých živočíšnych druhov stanovená smernicou „o biotopoch“ sa vzťahuje rovnako aj na jedince, ktoré opustia svoj prirodzený biotop a nachádzajú sa v oblastiach ľudského osídlenia

Odchyt a preprava vlka nachádzajúceho sa v dedine teda môžu byť odôvodnené len v prípade, ak na ne príslušný vnútroštátny orgán udelil výnimku

Vo svojom rozsudku Alianța pentru combaterea abuzurilor (C-88/19), vyhlásenom 11. júna 2020, sa Súdny dvor vyjadril k rozsahu územnej pôsobnosti systému prísnej ochrany určitých živočíšnych druhov stanoveného v článku 12 ods. 1 smernice 92/43 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín¹ (ďalej len „smernica „o biotopoch““). V tejto súvislosti **Súdny dvor potvrdil, že tento systém prísnej ochrany stanovený pre druhy vymenované v prílohe IV písm. a) uvedenej smernice, ako je vlk, je rovnako uplatniteľný aj na jedince, ktoré opustia svoj prirodzený biotop a nachádzajú sa v oblastiach ľudského osídlenia.**

V roku 2016 zamestnanci združenia na ochranu zvierat pristúpili v sprievode veterinárky, bez predchádzajúceho povolenia, k odchytu a preprave vlka, ktorý sa často pohyboval v mieste bydliska obyvateľa rumunskej dediny nachádzajúcej sa medzi dvoma veľkými chránenými lokalitami v zmysle smernice „o biotopoch“. Preprava odchyteného vlka do prírodnej rezervácie však neprebehla tak, ako sa predpokladalo, a tomuto vlkovi sa podarilo ujsť do okolitého lesa. Za trestné činy súvisiace s odchytom a prepravou vlka v zlých podmienkach bolo podané trestné oznámenie. V rámci tohto trestného konania sa vnútroštátny súd pýta, či sú ochranné ustanovenia smernice „o biotopoch“ uplatniteľné na odchyt voľne žijúcich vlkov na okraji aglomerácie alebo na území územnosprávneho celku.

Súdny dvor najprv pripomenul, že článok 12 ods. 1 písm. a) smernice „o biotopoch“ ukladá členským štátom povinnosť prijať potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany chránených živočíšnych druhov „v ich prirodzenom areáli“, pričom zakazuje všetky formy úmyselného odchyťovania alebo usmrčovania jedincov týchto druhov „vo voľnej prírode“.

V otázke územnej pôsobnosti tohto zákazu úmyselného odchyťovania alebo usmrčovania Súdny dvor uviedol, že pokiaľ ide o chránené živočíšne druhy, ako je vlk, ktoré využívajú rozsiahle územie, pojem „prirodzený areál“ je širší ako geografický priestor, v ktorom sa nachádzajú fyzikálne alebo biologické faktory dôležité pre ich život a reprodukciu, a zodpovedá mu územie, v ktorom sa dotknutý živočíšny druh v rámci prirodzeného správania zdržiava alebo šíri. Z toho vyplýva, že ochrana stanovená v článku 12 ods. 1 smernice „o biotopoch“ neobsahuje vymedzenie alebo hranice, a teda neumožňuje domnievať sa, že voľne žijúci jedinec chráneného živočíšneho druhu nachádzajúci sa v oblasti ľudského osídlenia alebo v jej blízkosti, pričom prekračuje takéto oblasti alebo sa živí produktmi ľudskej činnosti, je živočíchom, ktorý opustil svoj „prirodzený areál“. Tento výklad potvrdzuje definícia uvedená v článku 1 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane sťahovavých

¹ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102).

druhov voľne žijúcich živočíchov², podľa ktorej pojem „areál“ druhu zohľadňuje oblasti rôznej povahy, ktorými tento druh prechádza.

Preto podľa Súdneho dvora znenie článku 12 ods. 1 písm. a) smernice „o biotopoch“, ktoré zakazuje úmyselný odchyt alebo usmrtenie jedinca chráneného druhu „vo voľnej prírode“, neumožňuje vylúčenie oblastí ľudského osídlenia z pôsobnosti ochrany tohto ustanovenia. Účelom použitia výrazu „vo voľnej prírode“ je len spresnenie, že zákazy stanovené v tomto ustanovení sa nemusia nevyhnutne uplatňovať na jedince, ktoré sa v súlade s právom nachádzajú v zajatí.

Výklad, podľa ktorého ochrana stanovená v článku 12 ods. 1 písm. a) smernice „o biotopoch“ neobsahuje vymedzenie alebo jasné hranice, takisto umožňuje dosiahnuť cieľ sledovaný uvedeným ustanovením. Ide totiž nielen o ochranu týchto druhov na určitých striktno stanovených miestach, ale takisto aj jedincov týchto druhov, ktoré žijú vo voľnej prírode alebo divoko, a teda zabezpečujú v prirodzených ekosystémoch určitú úlohu. V tejto súvislosti Súdny dvor navyše uviedol, že vo viacerých regiónoch Únie, tak ako je to v prejednávanej veci, žijú vlky v oblastiach využívaných ľuďmi, pričom prispôsobovanie týchto oblastí ľudským potrebám tiež viedlo k čiastočnému prispôsobeniu sa vlka týmto novým podmienkam. Rozvoj infraštruktúry, ilegálna lesná ťažba, poľnohospodárska výroba a určité priemyselné činnosti navyše prispievajú k vyvíjaniu tlaku na populáciu vlka a na jeho biotop.

Súdny dvor preto dospel k záveru, že povinnosť prísne ochraňovať chránené živočíšne druhy sa uplatňuje na všetky „prirodzené areály“ týchto druhov, či sa nachádzajú vo svojom prirodzenom biotope, v chránených lokalitách, alebo v blízkosti ľudských usadlostí.

Pokiaľ ide o zvládanie situácií, ku ktorým môže dôjsť, ak sa jedinec chráneného živočíšneho druhu dostane do kontaktu s ľuďmi alebo ich majetkom, najmä konfliktov vyplývajúcich z využívania prírodných priestorov človekom, Súdny dvor ďalej pripomenul, že prislúcha členským štátom, aby prijali ucelenú právnu úpravu, ktorá v súlade s článkom 16 ods. 1 písm. b) a c) smernice „o biotopoch“ môže zahŕňať opatrenia určené na predchádzanie závažným škodám, najmä v pestovaní alebo chove, alebo opatrenia prijaté v záujme zdravia a bezpečnosti ľudskej populácie, alebo z iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane tých, ktoré majú spoločenský alebo hospodársky charakter.

Súdny dvor teda potvrdil, že odchyt a prepravu jedinca chráneného živočíšneho druhu, ako je vlk, je možné vykonať len v rámci výnimky, ktorú udelí príslušný vnútroštátny orgán na základe článku 16 ods. 1 písm. b) a c) smernice „o biotopoch“ z dôvodu predovšetkým bezpečnosti ľudskej populácie.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

² Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov podpísaný v Bonne 23. júna 1979 a uzavretý v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 82/461/EHS z 24. júna 1982 (Ú. v. ES L 210, 1982, s. 10; Mim. vyd. 11/015, s. 5).